

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp F. butoraktára fölött, I. em.
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőtt
9-11 óra között,
Bolonya, Mester-utca 325. sz. a.
hol minden délután találhatók.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR.
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt felekre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 sor)
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hiru-
tésknél kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérmentesen 30 kr
Nyílt-tér aora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.
I. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

129. szám.

Brassó, Szombat, november 12-én.

III. évfolyam 1887.

Csángóinkért.

Brassó megye 23,948 magyar lakosa kö-
zött 10,872 csángó-magyar van, szétszórva a
megye tíz magyar községében. Ezen csángó-
magyarok nagy része mezőgazdasággal, túl-
nyomó része pedig faterkedéssel foglalkozik.
— E tíz magyar község mindegyikének van
egyháza s lelkésze, iskolája és tanítója, illetve
tanítói.

E tíz község lakossága évszázadok óta
Brassó város által elnyomtatva, úgy kulturális,
mint materiális tekintetben messze elmaradt.
Materiális elmaradásuk igazolt; de kulturális
elmaradásukra nem tudunk mentséget, mert
hisz nekik is csak magyar pap csak magya-
rul hirdeti az isten ígétjét; nekik is a magyar
tanító magyarul terjeszti az ismereteket.

Egyetlen érdeme e népnek, hogy magyar
maradt; magyar, dacára két ellenséges áram-
latnak: szásznak és oláhnak. Mindenét elve-
hetette a szász és oláh, de nyelvét nem; ezt
fenntartotta még máig is, bár nem eredeti
tisztaságában többé, mert nagyon sűrűn talál-
unk nyelvében egész oláh szokat. De elvégre
magyarok ők, még pedig érzületre nézve ki-
tűnő hazafiak.

E nép szegény, nincs semmije; csak most
lesz birtoka, hogy kibékült Brassó városával.
De még szegényebb, mert műveletlen, bár
rendkívül éles fölfogással van megáldva a ter-
mészetből. — E nép érdekében tenni kell va-
lamit. Egyházi függetlenségüket kivívták. Ez
már is nagy előny reájok nézve. De csupa
lelki üdvösségből megélni nem lehet. A nép-
nek szellemi és anyagi niveauját kell emelni.

A mi szellemi fejlődését illeti, azt az is-
kolák és papok hivatva teljesíteni. Az ő ke-
zeikbe van letéve a nép szellemi fejlődése.

Igaz, hogy nagy akadály a csángó rend-
kívüli önzősége. Nagy nehézség, hogy a csán-
gó nem szereti taníttatni gyermekét, — mert
„neki is szüksége van reá.” Ámde a jég majd
csak olvadni kezd s csángóink is hováhamar-
rább arra a meggyőződésre fognak jutni, hogy
vagy igyekeznek fölemelkedni a kor színvo-
nalára, vagy pedig szemlátomást hanyatlanak
s pusztulnak. Meg fognak győződni arról,
hogy az istent nemcsak dicsérni s imádni kell,
hanem egyuttal igyekezni oly értelmi színvo-

nalra emelkedni, hogy teljesítsék azt a hiva-
tást, melyre őket az isten teremtette.

A szellemi fejlődés — habár lassan is —
elvégre mégis csak fog valami eredményt fel-
mutatni. De hátra van még az anyagi rész.
Minduntalan a csángók szomorú anyagi hely-
zetét halljuk emlegetni. Ki az oka ennek?
Az, hogy annyi időn át elnyomva voltak,
nagyban hozzájárult ehhez. De jó ideje an-
nak, hogy teljesen szabadok. Vajjon javult-e
helyzetük azóta? Sőt ellenkezőleg. Azt mond-
ják, hogy az erdőper volt az oka. Elfogadjuk
ezt is. De most vége van ennek is. Most
nincs semmi akadály arra nézve, hogy csángó
testvéreink az anyagi gyarapodás útjára terel-
tessenek. Sőt nemcsak hogy akadály nincs,
hanem ellenkezőleg, most van legjobb ideje
valami komoly akció megkezdésének.

Igaz ugyan, hogy a kultúra fejlődésének
elmaradhatatlan következménye az anyagi fej-
lődés is; de csángóinknál, kiknél már is na-
gyon sok hanyagoltatott el, erre várni nem
lehet. A kettőt külön kell választani, legalább
most. Később úgy is párhuzamosan halad,
mert kitűnő iskoláink bizonyára meg fogják
tenni hatásukat.

A milyenek valamely nép intézményei,
olyan az a nép maga. Tekintsünk végig a
brassó megyei szász községek során. A legfej-
lettebb humánus intézményekkel találkozunk.
Minden községnek van külön kaszinója, nő-
egylete és előlegező egyesülete. És nézzük
meg tíz magyar községünket, vajjon mit talál-
unk itt? Csak egy közös vonásuk van: a
szegénység. Van egy vajdó olvasó-körük,
mely fennáll és újra megszűnik. És van leg-
ujabb idő óta egy szegény gyermekeket se-
gélyező egyletük. Népbanknak vagy olyas-
félének nyoma sincs. Arról nincs gondoskod-
va, hogy legyen a csángónak hova tenni né-
hány megtakarított fillérét. De viszont arról
sincs gondoskodva, hogy megszorulás esetén
a szegény csángónak honnan olcsó hitelt kapni.
Ez pedig nagy baj, mert — biztos tudomá-
sunk szerint — a csángók nagy része lelket-
len (nagyobbára brassói) uzsorások körmei kö-
zött kínlódnak, kik mint a pióczák, kiszívják
vérüket.

Hétfalu intelligenciája van hivatva e ba-
jokon segíteni és első sorban a papok és
tanítók.

Még csak néhány éve, hogy Brassóban a
takarékközsön szövetkezet alakult és már vi-
rágzása teljességét érte el. Országsszerte most
az ugynevezett Reiffeisen-féle szövetkezeteket
alakítják. Az „E. M. K. E.” is ebben fárads.
Vajjon, ha a brassó megyei fiókválasztmány
venné kezébe az ügyet, nem volna-e czélszerű?
Részünkről nagyon melegen ajánljuk ezt a
választmánynak. Ez maradandó emlék volna
s a csángók örökké hálásak lennének.

Csángóink érdekében sok teendő vár az
egyletre. Körülbelül ép annyi, mint a csán-
gókra az egylettel szemben. De a legelső le-
gyen egy népbank. A fiókegyletnek vidéki vá-
lasztmányi tagjai révén módjában áll tenni és
hatni. Tegyen és hasson.

Csak néhány lelkes és önfeláldozó térfiura
van szükség, hogy az eszme diadalt arasson.
Keressünk és találunk!

Belföld.

Brassó, nov. 11. (A delegációk.) A magyar
delegáció hadügyi albizottsága f. hó 9-én tárgyalta
a Manlicher, illetve kis kaliberű fegyverek s a ma-
gyar fegyvergyár ügyét. A vitát Rakovszky előadó
nyitotta meg. Majd hozzászólt Ivánka Imre, a magyar
fegyvergyár felállítását sürgetve.

Tisza Kálmán miniszterelnök, minthogy a kérdés
a magyar kormányt is érdekli, tudatja, hogy a magyar
kormány e tekintetben mit tett. Ohajtandónak tartja
a magyar kormány is a főfegyverzés és a hadsereg
biztosítása érdekében, hogy egy másik fegyvergyár
állíttassék fel és ez lehető s a kérdés meg van oldva;
e főfegyverzést késleltetni nem lehet, nagyobb gyár-
nak létesítése nem lett volna czélszerű, mert a meg-
rendelés megszüntével alig lehetett volna azt állandóan
fenntartani.

A monarchia érdeke mindenesetre azt kívánja,
hogy több gyár legyen, de ezt a felfegyverzés rová-
sára erőltetni nem lehet. Ujabbban a tett ajánlatok
helyesebb irányban mozognak s így annak lehetősége,
hogy Magyarországon fegyvergyár felállíttassék, megvan,
a mennyiben az illető vállalkozók, tulságos követelése-
sekkel nem fogják ennek felállítását veszélyeztetni. A
lehetőséget a hadügyminiszter készsége valóította
meg, sőt a jövőre is kijelentette, hogy későbbi meg-
rendelésekből, ha Magyarországon kellő képességű
gyár lesz, ezen gyár is részesített fog, a mi által
annak további fenmaradása előmozdittatik.

Gróf. Bylandt-Rheidt hadügyminiszter hosszabb

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A hontalan.

— Beszély. —
(Folytatás.)

Pedig szívem úgy kesergett utánad s úgy vágyott
a boldogság után! E közben azonban mindig közbe-
szólt lelkiismeretem hangja: hát ki akarod irtani gyer-
mekeid szívéből a becsületérzést s az atya iránti bi-
zalmat? Mi legyen szent előtte, ha atyja szava nem?
Önként adtad neki szavadat s kívántál tőle lemondást.
És most alig több egy événél, oda akarsz állani gyer-
mekeid elé, mondva: „Fiam, te okosabb voltál atyád-
nál; csalódtam önmagamban. Add vissza szavam, én
sem akarom zavarni kedvedet.” — Ha megteszem, el-
vesztem becsületemet és őt; pedig meg akartam s meg
kellett őt tartanom, ha mindjárt tönkre is megyek
mellette, s így érte le kellett mondanom rólad.

— Nem tudom, Gabriella, hogyan végződött vol-
na! — kiáltá hirtelen, közelebb lépve a leányhoz. —
A szerelem nem gyermekjáték egy meglelt férfinál,
Éreztem, hogy e belső küzdelem szemlátomást gyen-
gíti erőmet; hogy ideges lettem, alig tarthattam meg
külső nyugalmamat, sőt apró-cseprő hivatalos dolgok,
melyeken máskor kacagtam, azóta egészen felizgattak
s magamon kívüli állapotba hoztak. Elválásunk nem
enyhítette fájdalmamat; fájdalomhoz sorosod fölötti

aggodalmam is járult s mialatt azon töprengtem, vaj-
jon ott a távolban, idegenek között jól bannak-e ve-
led, azalatt irigyeltem azokat, kik naponként körülöt-
ted lehetnek s láthatnak téged.

Borzasztó volt a karácsony-est. Egyedül, gyer-
tyafény nélkül, résztvevő szív nélkül. Fiamnak ismé-
telt kérésére megengedtem, hogy a szünidőre fivérem
gyermekéhez menjen. A gyermeknek szórakozás kell,
én pedig neki azt nem nyújthattam. De mikor úgy
egészen egyedül ültem, megbántam tettemet. Irtóztam
azon hivatalos ebédektől, melyek a napokban reám
vártak s gyorsan elhatároztam, hogy rövid szabadság-
időt veszek s követem fiamat. Fivérem jószága közel
van a városhoz. — Fiam érkezését sem tudattam ve-
lök előre, csak üdvözöltem vele őket. Én is beje-
lentem, hogy eljövök hozzájuk aznap délután és
sógornőm láthatólag kellemesen volt meglepetve. Rög-
tön bevezetett, megnézni a karácsonyfát, mely telve
volt ajándékokkal. De én fiam után vágyódtam.

„Fiam bizonyosan szánkázik gyermekeiddel”, —
mondám kis vártatva

„Jánoska?” — kérde sógornőm egész megütöd-
ve s oly különös hangon, hogy siettem hozzátenni:

„Azt hiszem, örvendtél, hogy ismét elküldtem
hozzátok. Remélem, tisztességesen viseli magát.”

„De az Isten szerelmére! — kiáltá a különben
vig kedélyű fiatal asszony. — Készen állunk a fel-
számlálásra.”

Jánoskának hozzánk kellett volna jönnie? Hisz itt sem
volt. Nem is tudok róla semmit; sőt csodálkoztam,
mikor egyedül láttalak kiszállani a kocsiból.

Képzelted aggodalmait s az egész ház za-
varát, Gabriella. A kocsit, melylyel jöttem, még az ud-
varon állott. Rögön visszahajtottam az állomásra,
kérdősködve, vajjon nem történt-e a napokban vas-
uti baleset a vonalon? Nem tudtak semmiről semmit.
Csaknem megőrültem fájdalomamban. Siettem vissza a
városba; fölkerestem tanárait, megkérdezendő, nem
volt-e az iskolában valami baja. Majd a Valdrop-fiura
gondoltam, kivel az utóbbi időben hadilábon állott, s
félttem, vajjon balgatságában nem vetődött-e talán
párbajra. De sehol sem tudhattam meg semmit.

Egy borzasztó éjszaka után végre levél érkezett.
Boldogult nőm egy nagybátyja irt. Fiam fogadást té-
tetett vele, hogy néhány napig még hallgat róla. De
ő nem veheti lelkére, hogy egy oly gyöngéd apa szí-
vét, minő én vagyok, a bizonytalanság s reménytelen-
ség által marcangolni engedje s azért közli velem,
hogy fiam tegnap óta egy jó barát tengerészkapitány-
nyal próbautra ment Helgolandba. A fiu december
24-én késő este toppant be hozzá s bemutatta magát
neki. „Elszöktem apámtól, — ugymond — mert tenge-
rész akarok lenni. Tőled függ, édes bácsi, életem bol-
dogsága.”

(Vége következik.)

beszédben utal a két kérdésre s különösen a kis ka-
liberü fegyvereket veszi védelmébe. A magyar fegy-
vergyárat illetőleg ugyanazt mondja, mint Tisza mi-
niszterelnök.

Hegedüs Sándor általában a hadügyminisztérium
következtetlensége ellen emel szót. Nem indítványoz
ugyan szaktanácskozást, bár azt helyén valónak ta-
lálná. Nem indítványozza az előirányzott összeg tör-
lését, de annak megszavazását azon feltételhez kötné,
hogy nagyobb megrendelések ez összegből csak az-
után történjenek, miután az új fegyver az új csapa-
toknál kipróbáltott.

Fejérváry br. honvédelmi miniszter a fegy-
vergyár kérdésében ismerteti a honvédelmi miniszte-
riumnak, valamint a közös hadügyminisztériumnak el-
járását. Ez utóbbi minden tekintetben loyális volt.

Szóltak még többen e kérdéshez; így Pulszky
Agost, Wahrmann Mór s mások.

Rakovszky István előadó zárszavai után el-
nöklő Tisza Eajos gr. összegezte a véleményeket, me-
lyek szerint a bizottság konstátálta, hogy a fegyverek
beszerzésére szükséges összköltségek az új kaliber el-
fogadása által lényegesen nem emelkednek, hogy a
már megrendelt 83,000 illetőleg 90,000 darab fegyver
beszámláltatik azon összegbe, mely a múlt évi jelen-
tésben is mint összsükséglet jelezetett.

A felállítandó fegyvergyárat illetőleg pedig a de-
legációnak tudomására hozatik és tudomásul vétetik
a hadügyminiszter azon kijelentése, hogy a hadsereg
első szükségletének beszerzése után netalán még elő-
forduló újabb megrendelésben a már létező fegyver-
gyárakat is részeltetni fogja.

Ezzel az albizottság az előirányzott összeget
megszavazza.

K ü l f ö l d .

Brassó, nov. 11. Előzetes megállapodás szerint
az orosz császár családjával november 15. vagy 16-án
utazik Berlinbe. A császár elutazását követő napon a
walesi hercegné gyermekeivel a király kíséretében Lü-
beckbe megy.

A szerb hivatalos lap közzéteszi a megválasztott
képviselők névsorát. A kiírt 156 választás közül 141
ment végbe; még 15 választás van hátra, melyek a
skupstina összeülése után fognak kitűzteni.

A bolgár kérdésben semmi újabb hír nem me-
rült fel. Az orosz nagykövet követeli ugyan a portá-
tól a kezdeményező lépést, de a porta még mind pas-
siv viseli magát. Kálnoky gróf külügyminiszter beszéde
— mint Konstantinápolyból jelentik — ott igen jó be-
nyomást tett, ugyancsak a bolgár ügy tárgyalási me-
nete a delegációban. Beavatott politikai körökben azt
hiszik, hogy a szultán csakugyan közel áll elhatáro-
zásához, t. i. elenyugodni a változhatatlanba s elis-
merni Coburg herceget, mint bolgár fejedelmet. Mi-
helyt ez megtörténik Ausztria Magyarország haladé-
ktalanul el fogja ismerni a fejedelmet, — ugyancsak
Német-, Olasz- és Angolország. A kisebb Balkánál-
lamok, mint Szerbia és Románia is csak erre várnak.

Román lapszemle.

Alig hiszszük, hogy olvasója csak egy is lenne
a román lapszemlének, a ki kitalálná, hogy milyen
világ van most Magyarországon. Nem találhatják ki
ezt egyszerűen azért, mert nem tartoznak ahhoz, a
„Tribuna“ szerint, nagy jövőjű párthoz, melynek
neve: „partida nationala romana“, s melynek tagjai,

hogy a párt életrevalóságát igazolják, ugyancsak tépik
egymást Aradon, Szébenben és egyebütt. Tulajdonké-
pen e nagy jövőjű pártnak csak altisztei, strázsmes-
terei vannak a Redactiuneakban, de közvitézei sehol.
Elégge bizonyítják állításukat a közelebbi választások.
Az altisztek összegyűltek s előbbi dulakodásaikra fá-
tyolt vetve, ígérték, hogy ezután lesz a partida nati-
onala romana-ban békesség, szeretet, egyetértés, szóval:
lesz szolidaritate . . .

No ma megvan a solidaritate, úgy szeretik és
tisztelik egymást a nationala romana párt tagjai, hogy
csak hogy meg nem eszik. A ki kíváncsi erre a nagy
szeretetre, az most olvassa a Gazetát és Tribunát,
mert ezekből aztán láthatja, hogy milyen a világ fo-
lyása, nem Magyarországon általában, hanem a román
nemzetiségi pártban.

Az ám, de mi azt szeretnők tudni, hogy milyen
világ van most általában Magyarországon. Ezt meg-
mondja a „Gazeta“ biharvármegyei levelezője s ettől
megtudtuk mi is és ime adjuk tudtára t. olvasóink-
nak is:

„A történelmi eseményeket és népeket összevet-
ve, nagy hasonlatosságot látok a bolgárok 1817. előtti
és a mi mostani helyzetünk között, de az Isten nem
hagyta el őket“ . . .

A mint tudjuk, megjelent a minden oroszok
csárja és felszabadította a bolgárokat. Hogy ki fogja
a Gazetát megszabadítani a magyarosítástól, ezt még
az ő bihari levelezője sem tudja, csak erősen hirdeti,
hogy a víz lefolyik és a kövek itt maradnak. És miért
kell szegény fejünknek vízként elpárologni s a nati-
neanak kőként itt maradni? Oh, ez nagy dolog! Egy
állami elemi iskoláért, melyet olyan községben állított
a közokt. miniszter, a hol a gör. kath. felekezet ma-
gának a levelezőnek beismerése szerint sem volt ké-
pes létrehozni és fentartani. Most már van állami is-
kola, de mi haszna, ha az onnan hazatérő gyermekek
Magyarországon így köszönnek az utcán: „Jó na-
pot“ és nem így: „Buna ziua.“

E miatt hasonlít a mi hazánk Bulgária 1817.
előtti állapotához. Még az a nagy baj is van ott, hogy
a melyik szülő nem küldi ott t. i. Drág-Csekén isko-
lába a gyermekét, azt megbüntetik s aztán 5%-lékot
is fizetnek, nem az iskola-alap javára, hanem a tani-
tók országos nyugdíjintézetébe.

Ha ez így van, úgy csakugyan le kell folyni a
sebes Körös medrének a Tiszába. Dunába s így tovább,
de az ostoba-ágnak ott kell maradni a Crisanu fejé-
ben. Így nevezi magát a „Gaz.“ levelezője. A milye-
nek a lap tudósítói, olyan a lap is. Ez még hagyján,
rosszabb világ van még ennél is.

A „Gaz.“ 236. sz. vezércikkében panaszkodik,
hogy a Traján utódai igen sok pálinkát isznak s e
miatt vagyoniilag, testileg, erkölcsileg tönkre mennek,
pusztulnak.

Jól teszi, ha szidja őket, megérdemlik, mert csak-
ugyan a szomjúság oltására iszszak ma azok a pálin-
kát, mint a vizet. Általánosan elharapódzott baj ez
nemesak Czinczaron, de Apácán is. E baj ellen talán
a mértékletességi egyleteket ajánlja a nationak? Már
hogyan tenné! Sokkal könnyebb a Tisza-kormányra
támadni s így írni: „Ennek is a Tisza-kormány az
oka s meg a községekben a zsidók.“

Hát Romániában ki az oka annak, hogy mindenik
4—5-ik ház korcsma, vendéglő? Ott bizonyosan Bre-
tianó az oka. Legyen csak egyszer nálunk miniszter-
elnök az, a kit a natiunea óhajt, nem tudjuk ki ez a
boldog, legyen Romániában pl. Cogalniceano. Akkor

rögtön beáll a vizivás módja s elmehetnek a zsidó
korcsmárosok Jerikó ostromára.

Szegény „Gaz.“! Szerinte minden bajnak Tisza
az oka, még a pálinka olcsóságának is. A cukor, kávé,
hus helyett a pálinkára kellett volna kemény adót
vetni, a részegség ellen törvényt hozni. Még nem késő,
még betelhetik ez a kívánsága is. Akkor aztán nem
fog a poporu pálinkát inni. Dehogy nem! Akkor még
hamarabb dobra kerül a háza.

A népnevelés, a mértékletességi egyletek segít-
hetnek ezen, de ezekre a Gazetának is a legkisebb
gondja. Könnyebb a magas politikát üzni és mindenért
a Tisza-kormányt hibáztatni

Czenkalji.

Tatrag s az E. M. K. E.

Bartha Károly tatragi igazgató-tanító ur szük-
ségesnek látta egyrészt megmagyarázni a hétfalusi
csángók részvétlenségét az Emke iránt, másrészt oly
irányban helyreigazítani az általam szerkesztett évi
jelentést, hogy a tatragi tanítók nem az alapszabá-
lyok könyörületességéből, hanem hazafias áldozatkész-
ségből tagjai az egyesületnek.

Megvallom, jól esett Bartha ur levelében az az
igazi szeretet, melylyel a csángó népről szól. De nem
tagadhatom, meglepett az a magyarázat, melylyel an-
nak részvétlenségét igazolni akarja. Én csak rész-
vételt említettem s a fölött panaszkodtam, az igaz.
S azt hiszem, jogosan. Mert habár a csángók a kultu-
rának nem valami magas fokán állanak, az sem ta-
gadható, hogy értelmiségük nem áll az utolsó fokon.

Nem fogadhatom el azt a magyarázatot, mert
ez szomorú praecedens volna arra nézve, hogyan le-
het a nép részvétlenségét, itt már közönynek is mond-
hatom, elpalástolni. A 10,872 csángó-magyar között
csak van legalább 200, a ki olvasni s írni tud. Ki te-
het róla, ha ezek nem olvasnak semmit?

A székely atyafi sem ismerte meg máshonnan
az E. M. K. E. mozgalmát, mint helyi lapjaiból. Igaz,
hogy ehhez egyes lelkes hazafiak is hozzájárultak,
felvilágosítva a népet. Hát miért nem olvas a csángó
nép is? Bátran merem állítani, hogy 10,872 csángó-
magyar közül nincs 10, a ki lapot jártna és olvasna.
Igy természetesen elmarad a kortól, tudatlanságba
süllyed. Pedig oly értelmiséggel s a természet által
annyi tehetséggel megáldott népnek, mint a csángók,
fejlődni kellene.

Azt sem fogadhatom el, bármint is nehezteljenek
talán sokan érte, hogy a csángók azért nem tudtak
fejlődni, kulturális tekintetben emelkedni, mert a szá-
szok évszázadokon át elnyomták. Nem tagadhatom,
hogy a szászok bizony nem valami nagyon loyálisan
viselték magukat velök szemben. Ez tagadhatatlan,
mert a történelem elég adatot tárt elénk, melyek bi-
zony nem a legszebb világításba helyezik a szászok
igazságszeretét és emberségét. Ámde az, hogy anya-
gilag nyomva vannak; hogy a felsőbbég minden le-
hető prassziót gyakorol, még sem elég ok arra, hogy
egy nép teljesen lemondjon nemzeti kulturájáról. Sőt
éppen az a bámulatos, hogy a csángók megezárták
azon eddigi tapasztalatot, hogy az akezió reakziót szül.

Ha a csángók olvasnának, lapokat s népies írá-
nyu könyveket, bizony nem maradnának ennyire el-
s akkor bizonyára minden lelkesítés nélkül, önmagától
is felébredne bennök a gondolat, hogy az E. M. K. E.
oly intézmény, melytől a Királyhágon innen arra ké-
pes magyar embernek visszavonulni annyi, mint nem
szeretni hazáját s nemzetét. Ha a 10,872 csángóma-

D a l e s t é l y .

Sajátságos fátuma van a mi dalegyletünknek. A
mikor jól énekel s sikerült estélyt ad, akkor nem jut-
hat kritikához, mert sok mindenféle fontosabb dolog
tölti meg a lapot. A mikor pedig gyengébb estélye
van, mert melyik dalegyletnél nem fordult már elő,
hogy felsült, — akkor bizony gyorsan kapja a hid-
deg vizet.

Most is így jár. Jó estélye volt s egy hét kell
hozzá, míg reá kerülhet a sor. Hja! arra ők nem szá-
mitottak, hogy ugyan e héten áldozni kell az istennek
is, lévén esperességi gyűlés; harcolni az iparért, lé-
vén delegációsális iparkérdés; hódolni Marsnak, lévén
öbester-jubilaeum.

Igy hát az ő bajuk, ha reájok legvégül kerül a
sor. Pedig megérdemelték volna, hogy velük kezdjék.
A szombati estély sikerültnek mondható. Természe-
sen nem szabad a kritikában elfelejteni, hogy a mi
dalegyletünk nem hivatásszerű dalárokból, hanem dil-
lettánsokból áll, kiket önmaga nevel magának. S ha ezek
egyszer-egyszer kis gixert csinálnak, azt nem szabad
nekik oly szigorúan felróni. De annál nagyobb dicsé-
ret illeti őket, ha nem gixerolnak, mint szombaton;
ha énekük összhangatos, mint mostanában volt.

A „Rákóczy induló“ (Paál Ferencz) pompás nyi-
tánya volt; a „Románca“ (Zasskovszky) egyike a leg-
szebb kardaloknak, melyekkel zeneirodalmunk dicse-
kedhetik: megható s felemelő; a „Népdalfűzér“ (Do-
mánffy) pedig oly kellemes dalsókor, mely egészen
felvillanyozza a hallgatót. Mindhármat kező praecizí-
tással s szabatosággal énekelte a férfikar.

Magánénekesünk kevés van. Különösen férfi. De
a mi van — az jó. Ezt megmutatta Biró Sándor,
ki bár nem nagyon volt disponálva, mégis igen szé-
pen énekelte el Petőfinek „A magyarok istene“ című
költeményét, melyet az öreg Erkel bácsi zenésített.

Biró Sándor régi gárdista már abban a tábor-
ban, melyet a dalegylet Brassóban képez. Vele ugy va-
gyunk, mint Eötvös a hírnévvel, melyről azt találta
mondani: „a jó hír olyan, mint a töke; ki egyszer
megszerezte, később már kamataiból él.“ Neki jó neve
van mint énekesnek, s mikor a közönség nagyokat
tapsolt, csak tartozásának kamatait rófta le.

A jó ég a megmondhatója, hogy ez a mi dalegy-
letünk honnan kapja elő a közreműködőt. Most is
valami anglikánust kerített elő valahonnan. Becsületes
neve John Thiele, bár a programmon Thiele John ur
áll. — Hogy miért fordították fel ezt a jó urat, ille-

tőleg nevét, nem tudom; de ha akármit is csinálnak
a nevével, ő azért nem haragszik meg, hanem fuvo-
lázik a maga módja szerint, szépen, kedvesen, prae-
cziz, hogy abban kifogást is alig lehetett találni, az
bizonyos. — Legfeljebb azt, hogy még többet kellett
volna játszani s ha nevét megmagyárosítaná Tele Já-
nosra, akkor legalább valahogy hasonlítana játéka-
hoz, t. i., hogy tele van művészettel.

De azért sem a férfikar, sem Biró ur, sem Thiele
ur nem voltak képesek, bár hogy brilliroztak legyen, el-
homályosítani azt a fényt, melyet a vegyeskar su-
gárzott.

„Népdalegyveleg“-et (Dománffy) s Polkát (Krem-
ser) énekeltek s elbűvölte a közönséget. Különben tu-
dom, hogy ezzel nem mondok semmi újat, mert a
dalegylet vegyes karának az már régi bűne, hogy
minden fellépésével büvöl. Ujat pedig nem mondhatok,
mert az is régi, hogy istentelenül megtapsolták, mint
különben minden piécet.

De megfedekeztem a karmesterről, Frank urról:
pedig szegény nem vétett semmit. Az, hogy kopasz,
nem az ő bűne, én sem tehetek róla, hogy magam is
közel állok hozzá! Frank ur kísért zongorán. Őt nem
kell kritizálni.

gyar közül legalább 100—150 tagunk volna, senkinek sem jutna eszébe részvéttlenségről panaszkodni. Mert azt, hogy a hétfalusi hazafias papok és tanítók ne igyekeztek volna felvilágosítani anépetaz E. M. K. E. magasztos czéljairól, nem hihetem. Nem hihetem pedig azért mert ismerem hazafiságukat s mert maga Bartha ur is megerősít engem ezen feltevésemben, midőn egyik — valóban megszorított — példaul azt hozza fel, hogy a kir. tanfelügyelő kísérletet tett a tiz kros bár-czakönyvvél Tatrang községben, pláne a módosabbak és értelmesebbek között s az eredmény egész 10 kr. volt. Szomorú biz ez!

De áttérve magára Tatrang községre, igazat kell adnom Bartha urnak a tanítókat illetőleg. Ők közös alapítványt tettek a zajzoni és pürkercezi tantestületekkel együtt. Ennyiben hibás a jelentés. De ha Bartha ur magának a csángóságnak csekély részvétét igazolta volna is, mivel igazolható, hogy Tatrangon, ahol van intelligencia is, kereskedők stb., ezek sem tagjai az Emke-nek? Hát ez nem közöny? Igaz, hogy senkire erőszakolni nem lehet, hogy belépjen az Emke tagjai közé. De a közöny mégis csak közöny marad.

A mi pedig az általam használt statisztikai adatot illeti, t. i. hogy 1980 magyar lakosa van, arra nézve megnyugtathatom Bartha urat, hogy nem nagyon régi adat lett véve alapul, hanem a legújabb hiteles forrás, t. i. az 1880-iki nép számlálás. Ennél újabb, teljesen hiteles forrásról nincs tudomásom, tehát nem is használhattam. De ha tényleg több volna a magyarok száma, annál rosszabb.

A mi a megye tanfőfiainak részvétét illeti, arra nézve panasznak nem lehet helye. Tanfőfiaink — az újabb erők kivételével — nagyjából tagjai az egyesületnek. A brassói áll. elemi iskolai tantestület alapító; a többi iskolák tanárai és tanítói, a négyfalusi tanítók s a másik három falusi tanítók csekély kivétellel szintén tagok. Mintegy 15—20 oly tanfőfi van még a megyében, kik nem tagok még, de a közelebbről megindítandó taggyűjtésnél ezek is kétségtelenül sorakozni fognak, sőt — mint értesülünk — a négyfalusi tanító-testület készül alapító tagnak belépni.

Jogos panasz csak a tiz magyar falu lakossága ellen van, kik kívánnak ugyan áldozatokat, de maguk nem hoznak.

Azonban azt hiszem, hogy az E. M. K. E. brassómegyei választmánya fog módot találni arra nézve, hogy csángótestvéreinket is belevonja azon körbe, melys belől lankadatlan munka foly a haza s nemzet erősítésére. A főkegyelet választmánya a legszelebb körü intézkedéseket fogja tenni új taggyűjtés iránt.

Erre utalja az október 23-án tartott közgyűlés. Majd megváltik akkor, hogy csángóink között talál-e visszhangra a felhívó szózat. Én hiszem, hogy igen. És épen én örvidenék legjobban, ha a jövő évi jelentésben a mostani megrovást dicséretté kellene módosítani.

Szterényi József.

Felhívás Brassó város nemeskeblű magyarságához.

A „Brassói magyar szegény gyermekeket segélyző egyesület“ választmánya teljes bizalommal fordul e város nemeskeblű magyarságához azok érdekében, kik a közeli tél hidege ellen nem védhetik magukat kellő meleg ruhával; kiktől a sors még azt a lehetőséget is megtagadta, hogy a jótékony szívet maguk iránt a szeretet gyakorlására közvetlenül felhívhatnák; azok nevében szólal fel ezuttal a fentnevezett egyesület.

Közönség szépen és sok volt. Nem úgy értem e szépet, hogy szép nőközönség, mert hisz az magától értetik, nem lévén Brassóban egyetlen csunya fehérnőp. (Képzem, minő arcot csinálnak erre a házassálandó fiatal urak! s hány nő néz ennek hallatára a tükörbe!)

A terem meglehetősen telve volt s a dalegyeletnek nem lehet oka panasza. De annál több talán a színi direktornak.

Az ének után táncz volt és a költővel szólva, — mert a Nr. 1 ben nem is nehéz költeni, lévén minden nagyon olcsó (?) — „járt a táncz egyre.“ Elalatt az öregek „pityizáltak“ a belső termék (!)-ben. Ez egy erdélyi specialitás, t. i. nem maga a pityázás, mert ahhoz Magyarországon jobban értenek, sem pedig a „termék“, bár ily nagy városban kevés ily „termék“ lesznek, hanem a kifejezés „pityázni.“

Nálunk Erdélyben különben sok a specialitás. Ilyen pl. a „terített asztal“ is. Már t. i. hangversenyen. Ezt sehogy sem tudom — pedig én is csak erdélyi vagyok — megmesztetni. Nem is ártana, ha a dalegyelet egy ünnepélyes bucsuztatót rendezne nekik.

választmánya, kiknek ártatlan szíve érzi a szenvedést, de érdemellenül; kik a nyomor közepette szebb napok reményével sem kecsgethetik magukat. A brassói magyar szegény iskolás gyermekek érdekében tesszük közzé felhívásunkat.

Nem pénzt s nem számbavehető értéket kérünk.

Nincs család, nincs garçon ember, ki lombtárba ne vetne évenként egy pár elviselt ruhadarabot: ezek legyenek a segély eszközei, ezek menthetik meg Brassó város magyar szegény kis tanulóit az iskolába nem járhatós oly sok veszélyeitől; de ezek adhatják meg másfelől a lehetőséget arra, hogy az ifjú nemzedék segélyre szorult része a rendes iskoláztatás áldásaiban részesüljön. Kicsiny dolgok igen gyakran megszé kiható fontos események eszközeivé válhatnak. Az a pár ruhadarab, melyet könnyen odavethetünk a szűkölködőnek, nemcsak a tél hidege ellen, de erkölcsi romlottság ellen is védelem lesz annak, ki azt magára ölti.

A múlt évben is közel 40 gyermek részesült a „Brassói magyar szegény gyermekeket segélyző egyesület“ által segélyben; vallás és nemzetiségi különbség nélkül igyekezett a választmány enyhíteni azon nyomoron, mely igen gyakran erkölcsi sülyedést vonna maga után, ha az emberbaráti szeretet nem lépne közbe. Ne vonjuk meg segélyünket azoktól, kik idővel a nemzetnek számottevő tagjai, munkaképes polgárai lehetnek csekély értékű segélyünk által.

Egyesületünk szolgálja már a napokban be fog kopogtatni a jótékony szívu családokhoz és egyesekhez; kérjük a könyörületesség nevében, ne bocsássák el őt anélkül, hogy segélyt ne nyujtanának azok számára, kiknek imája után áldás fog szállani a mindenek atyjától — a nemeskeblű emberbarátokra.

A „Brassói magyar szegény gyermekeket segélyző egyesület“ megbízásából:

Mayer József,
egyleti elnök.

Végh Mátyás,
egyleti titkár.

Helyi és vidéki hírek.

Magyar tanfolyam. A közös hadseregbeli tisztek magyar nyelvtanfolyama december 1-én fog megnyitni. A tanítást Szász Károly tábori lelkész vezeti. Mint értesülünk, Soós Károly ezredes ur a legerélyesebb intézkedéseket tette, hogy a magyarul nem tudó tisztek a tanfolyamokat hallgassák. Sok ily ezredes a közös hadseregnek!

A pápa jubileumára Brassóból Müller Ede apátplebános és Werzár István kereskedő utaznak Rómába. Mint értesülünk, a szent atyának a brassói egyházkerület részéről album is fog átnyujtatni.

Vasuti szállítások. A kereskedelmi és iparegylet külön átiratokban hívta fel az összes brassó- s háromszékmegyei szállítóképes iparosokat, hogy a velük kötött pályázatokban vegyenek részt. Az eredményről tudósítani fogunk.

A homoród-okládi kerületben a központi választmány f. hó 15 én fog összeülni, hogy a kerületben megejtendő pótválasztás napját kitűzze. — Mint halljuk, a választás napjául december 6-ikát fogják kitűzni.

A fogarasi magyar műkedvelő egyesület f. hó 3-án a Lauritsch féle szálló nagytermében Kossy Sándor ur elnökle alatt értekezletet tartott, melyen megválasztattak: Zankó Emil igazgatóvá, igazgatónővé: Pluskott ezredesné ő nagysága, továbbá rendezők: Gara János, és Asboth Béla, pénztárnokká: Thierfeld Dávid, gazdává: Czinege Imre, titkárrá: Lőrinczi Dezső, titkárnővé: Lachner Adél, sugókká: Éberth Lajos, és Vécsei János, karnagygyá: Heller Frigyes. Választmány tagokká: Vécsei Jánosné, dr. Dániel Ödönne, Olmitz Jolán, Benedek Irén, és Plotz Emilia. Az alapszabályok átvizsgálása, és esetleges módosítása czéljából 4 tagu bizottság küldetett ki, és pedig: Kapocsány Mór megyei tiszti ügyész, Mezei Viktor főispáni titkár, Gagy Samu, és Lőrinczi Dezső tanár. Ez egyesület már a legközelebbi jövőben újra meg fogja kezdeni működését.

Rendőri hírek. A cselédtartók figyelmébe. Minthogy a rendőri hatóság a cselédeknek a kutaknál elkövetett s mind nagyobb mérvűek öltő visszaéléseknek s erkölcstelenségeknek megszüntetésére kénytelen erélyesebb rendszabályokhoz nyulni s a vétkeseket a legszigorubb büntetéseknek alávetni, ezennel figyelmeztetik a cselédtartó közönség, szíveskedjék saját érdekében gondoskodni arról, hogy cselédek a késő esti órákban ne menjenek vízért, minthogy ez nagyjából csak egy minden tekintetben indokolatlan szokás. — Elveszett néhány nap előtt egy kéken émaillirozott broche. A ki megtalálja, szíveskedjék azt a tulajdonosnő által biztosított jutalom fejében a városkapitányságnál leadni.

Orgyilkosság. Temesváron 8 án éjjel a koresmából hazafelé menő Trutz-Juon csermai lakost Vrai-

nik József ugyanottani lakos, fejére mért három bal-tacsapással orozva meggyilkolta. A tettest elfogták s a csákovai kir. járásbírósnak adták át. Tettes a büntetést bevallotta.

Irodai anyagok szállítása a m. kir. államvasutak számára. A brassói kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága az 1888. évre, illetve az 1889. és 1890. évre is szükségeltető irodai anyagok biztosítására az ajánlati tárgyalást 67,526/1887. szám alatt f. évi december hó 7-ére déli 12 órára tűzte ki. Az ajánlati minták, az általános és különös szállítási feltételek, az anyag és leltár beszerzési szakosztálynál megszerezhetők. Az ajánlati mintában a szállítandó összes tárgyak fel vannak sorolva. — Bővebb értesítés a kamarai irodában szerezhető.

Magyar kir. államvasutak. A brassói kereskedelmi és iparkamara ezennel értesíti az érdekelt köröket, hogy neki rövid idő előtt az előirányzat a m. kir. államvasutak anyag- és leltári tárgyak 1888-ik évi szükségletéről átküldetett, mely az érdekeltet által a kamarai irodában betekinthető.

A német trónörökös állapotában beállott kedvezőtlen fordulat nemcsak Berlinben, hanem mindenfelé élénk hatást idézett elő, a mi kivált a tőzsdéken nyert határozott kifejezést. Így egy római jelentés szerint az összes olasz tőzsdéken erősen visszamentek az árak a San Remoból érkezett kedvezőtlen hírekre. A párisi lapok igen részletesen írják az új fordulatról s rendkívül aggasztónak mondják azt. Poyes és Fauvel párisi specialisták azonban az érkezett jelentésekből kiindulva, nem látják a veszedelmet oly közvetlenül közel fekvőnek s az utóbbi a tracheotomia mellett nyilatkozott, mely nem életveszélyes műtét. A daganat most sokkal mélyebben fekszik s a gégefővágás alig lesz elkerülhető.

Nagy sikkasztás Bécsben. Bécsben Morgenstern Miksa pénztárnok 36,000 frt elsikkasztása után megszökött. Morgenstern alkalmazva volt Bernhard bankár üzletében és főnöke teljes bizalmának örvendett. Már mult hó 29-én követte el a sikkasztást, de a rendőrségnél csak most történt feljelentés.

„Anyósok könyve“ ezimen december hóban igen érdekesnek ígérkező mű fog megjelenni csupa anyós-dolgokról. Irta, nyírta, összeállította, gyűjtötte, fogalmazta, szerkesztette, ollózta, másolta, kapta, kérte, rendelte, vette, szedte, csente, lopta, találta, kifundálta, ellette; szóval teljes egészszé gyártotta s a t. közönség gyönyörködtetésére kiadja Sirisaka Andor Pécssett. Ara 1 frt. lesz. A ki szereti az anyósokat — s ki nem szeretné, — vegye meg!

Földrengés. 9-én éjjel 2 óra felé Velenczében erősebb földrengést észleltek, mely kárt nem tett. — Ferrarában is félkettő felé hét másodperczig tartó hullámszerű földrengés volt északkelet-délnyugati irányban.

Helyreigazítás. Horváth és Klusch kitűnő, gép s műlakatosok lapunk hirdetési rovatában megjelent hirdetésében sajtóhiba fordult elő, a mennyiben lakásuk a felső-várutczába van írva. Minthogy pedig ez hibás, ezennel e helyen tudatjuk, hogy Horváth és Klusch gép- és lakatos műhelye a felső fekete-utczában van.

Szajkonzerváló szerek statisztikája. Budapestről a következőket írják: Nemrég egyik lap az Ausztria-Magyarországban felhasznált szajkonzerváló szerek statisztikáját közölte, melyből kitűnik, hogy a Kothe-féle fogviz Magyarországon a legkedveltebb, mert a lefolyt évben a legnagyobb mennyiségben használtatott fel. E fogviz kedveltségének az az oka, hogy fogfájás ellen, különösen állandó használatnál kitűnő szolgálatot tesz és a fogfájást nem csak csillapítja, hanem mindenkorra meg is szünteti. Ha még most a fogviz jóhatása mellett annak olcsó árát (egy palaczk 35 kr) és azt tekintjük, hogy a vidéken majd minden gyógyszerárban és Budapesten Török József gyógyszerésznél kapható és így nagyon könnyen hozzáférhető, úgy nem csoda, hogy ha az eredmény ily kielégítő.

Ingatlanok birói árverezése.

Almásmező község házában folyó 1887. évi november hó 12-én délelőtti 9 órakor Borcia Stefan Iliáné szül. Todorache-nak ingatlanai 375 frt 50 kr. kikiáltási ár mellett elárvereztetnek; az árverést a zernesti kir. járásbíróság fogatosítja. **Magura község házában** f. é. november hó 18-án d. e. 9. órakor Koturghiu Aldea ingatlanai 214 frt. kikiáltási ár mellett el fognak árvereztetni; az árverést a zernesti kir. járásbíróság fogatosítja.

Keresztényfalva község házában f. é. november hó 17-én d. e. 9 órakor Chrestels Mihály ingatlanai 186 frt. kikiáltási árban el fognak adatni; az árverést Langer Ede kir. bírósági végrehajtó fogatosítja.

T. Gy. — „katona”. Ha ön a »panganét«-tal is csak úgy tud bánni, mint a rimekkel, akkor nem jó dolga lehet a katonaságnál. Ezek csakugyan „köz-baka” versek, melyeket még baka-társai sem hallgatnának meg, hát hogy tűrnék még meg a nyomdafestéket. Bezzeg jobb volna a »Dienst-Reglement«-et bevágni az alatti, hogy ilyeneket ír. Azután furesa fogalma lehet önnek a »mai« közönségről, hogy ilyen írt róla:

„Kell is ide színész, minek?
Kell itt járom az ökröknek.
Nem fér itt a nép fejébe,
Egyébél van az már tele.»

Ugy-e bár, így lenyomatva ezt a rémszülöttet, elszégyenli magát tőle? Ne is mondja senkinek, hogy ön írta, mert... A felelettel adósok maradunk.

Válutó Ede. Tárgya szép; egészen br. Eötvös József „Megfagyott gyermek” című költeményének mintájára készült. És épen az a baj, hogy nagyon is hasonlít hozzá. — Formai hibáktól sem ment, a mi pedig nagy hiba. Próbálkozzék jobbal, — nem mondjuk, hogy akkor nem adunk tért.

Brassói vasútforgalom.

I. Erkezés Brassóba.

1) Budapest felől.

Személyvonat délelőtt 9 óra 46 perczkor.
Vegyesvonat este 9 óra 52 perczkor.

2) Bukarest felől.

Gyorsvonat este 10 óra 12 percz (nov. 15-éig).
Vegyesvonat délután 2 óra 32 perczkor.

II. Indulás Brassóból.

1) Budapest felé.

Személyvonat este 7 óra 20 perczkor.
Vegyesvonat reggel 4 óra 1 perczkor.

2) Bukarest felé.

Gyorsvonat reggel 5 óra 37 percz (nov. 25-ig).
Vegyesvonat délután 1 óra 55 perczkor.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése.

Brassó, 1887. november hó 12-én

Román papírpénz à 20 frankos 8.60 vétel 8.62 eladás
ezüstpénz à 20 „ 8.55 „ 8.58 „
Napoleon d'or (arany) „ 9.95 „ 10.— „
Török lira „ 11.35 „ 11.37 „
Arany „ 5.88 „ 5.90 „
Orosz papírrubel „ 111.— „ 112.— „

Piaczi árak

Brassóban, 1887. november hó 11-én.
— Zikéli Henrik jelentése. —

Hektóliter	Buza	legszebb	5.10
		közepes	4.60
		vegyes	4.—
	Rozs	legszebb	3.10
		közepes	2.60
	Árpa	legszebb	2.80
		közepes	2.40
	Zab	legszebb	1.50
		közepes	1.40
	Törökbuza		3.30
Kilógr	Kása		5.—
	Borsó		5.20
	Lenese		10.—
	Fuszulyka		4.—
	Lenmag		10.—
	Burgonya		—70
	Marhahús		—32
	Disznóhús		—40
	Juhhús		—24
	Faggyu (friss)		—24

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szerényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (léleg-zethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által.

== (Rectal-injectio útján.) ==

A hihetetlen, az orvosok látszólag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szőszesintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

„Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hőrozs. A test súlya hetenként 1/2—1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőltetőbb életmódot is folytathatja.” „Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza.” „Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapota állott be s a tüdő fele vesztve volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gázexhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmazatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz fejlesztésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 frt, csomagolás 30 kr., készpénzért vagy postautalvánnyal.

== Maga a kúra sem terhes, sem zavaró ==
29 hatásu. 50

Pályázati hirdetmény.

A hétfalusi erdők kezelésénél türesedésbe jött ideiglenes kisegítő erdőőri állomásra, mely havi 16 frt 94 kr. díjazással van egybekötve, ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni akarják, hogy ke-lőleg felszerelt kérvényeiket az erdő-kezelő bizottsághoz Hosszúfaluban folyó évi november hó 30-áig nyújtsák be.

Hosszúfal, 1887. november 6.

Az erdőkezelő bizottság:

Szmik Gábor,
elnök főerdész.

(445) 1—2

Jó kereset!

Bizalmas személyeket keresünk törvényesen megengedett díjsorsjegyek eladásához. Magas jutalékot esetleg havi fizetést adunk.

Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Társa

11 Budapest. 25

Szám 1317/1887. t.l.k.vi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-sinki kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gross-Schenker Spar- und Vorschuss-Verein végrehajtható nagy-sinki Keszler Stefan végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-sinki kir. járásbíró-ság területén levő Nagy-Sink község határában fekvő, a nagy-sinki 512. számú telekjegyzőkönyvben A + 1—15. és 17—45. rendszám alatt felvett ingatlanokra az árverést 451 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi december hó 5-ik napján délelőtti 10 órakor Nagy-Sink község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át — vagyis összesen 45 frt. 10 kr.-t — készpénzben vagy az 1881. LX. törv.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 140. § a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elimervényt, átsegélyeztetni.

Nagy Sink, 1887. szeptember 9.

A kir. járásbíró-ság m. telekkönyvi hatóság.

(403) 1—1

Csernea,
kir. aljárásbíró.

Horváth és Klusch

mű- és építő-lakatosok

Brassó, Felső-feketeutca 341. sz. a.

ajánkoznak úgy a n. é. városi és vidéki közönségnek, mint a t. építés-vállalkozó uraknak minden e szakba vágó munkák átvételére és biztosítják a rendes, jó munkát és szolid szolgálatot.

Ugyanitt egy jó házból való tanoncz is felvétetik.

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlées s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

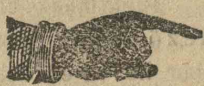
Kérem a n. é. közönség szives jóindulatu támogatását.

(213) 44—*

Mély tisztelettel Knapp M.,
fényképész.

Fromm Márton gőzmalma Brassóban.

Fölszerelve a legújabb műszaki segédgépekkel, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kifogástalan

őrleményeket

(444) 1—3

állítok elő, mely őrleményeim ajánlom a nagyérdemű közönségnek. — Ezenkívül

hűvelyes vetemények raktáron vannak mindég.

Szíves támogatást kérve, biztosítom a nagyérdemű közönséget, hogy igyekezni fogok úgy az áru minőségével, mint az árákkal is kielégíteni.

Kiváló tisztelettel

FROMM MÁRTON.

Fromm Márton gőzmalma Brassóban.